Granulomatózní sebaceózní adenitis

- **MVDr Oto Huml**
- Vedilab Plzeň, s r.o.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

- Sebaceózní adenitis je poměrně málo se vyskytující onemocnění psů, vzácně se vyskytuje i u koček. Histopatologicky obdobné změny byly zjištěny i u lidí.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

- Jedná se o zánětlivé onemocnění mazových žlaz neznámé etiologie. Předpokládá se, že jde o vývojový a vrozený defekt. U pudlů a Akit je předpokládán autozomálně recesivní typ dědičnosti. Zřejmě jde o imunitní reakci zprostředkovanou buňkami (T lymfocyty a dendritickými buňkami), ale může se jednat pouze o odpověď těchto buněk na jiné zatím neznámé iniciální podněty. Dobrá reakce na cyklosporiny tuto teorii podporuje.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

Granulomatózní sebaceózní adenitis

- Další možností je abnormální lipidový metabolismus v kůži. Toto tvrzení podporuje dobrá odpověď na terapii vitamínem A, retinoidy a lokálně aplikovanými oleji nebo triglyceridy.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

- Se sekundární sebaceózní adenitidou se setkáváme u leishmaniázy.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

Granulomatózní sebaceózní adenitis

- Onemocnění často začne klinicky za stresových okolností – anestézie, chirurgický výkon, celkové onemocnění, zvýšená teplota prostředí.
- Téměř polovina nemocných psů má současně ještě jiné onemocnění, nejčastěji je to hypothyreóza.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

-

- Začátek onemocnění se projevuje šupinatěním kůže a mírným zarudnutím.U akit inu a u springerspanielů je hodně častá pyodermie. Pro toto stadium je typická tvorba folikulárních válců. Následně se objevují alopecie a u akit především pyodermie (75 %).Na rozdíl od jiných plemen není u akit postižena kůže zvukovodu.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

Granulomatózní sebaceózní adenitis

Granulomatózní sebaceózní adenitis

- DIAGNOSTIKA
- Rozhodující je anamnéza, klinické vyšetření a histopatologické vyšetření.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

- TERAPIE
- Neexistuje žádná dostatečně účinná terapie.
- Počínající případy se ošetřují keratolytickými šampony, lokální aplikací olejů a následným koupáním. Lze použít 50 – 75 % propylenglykol ve vodě jako spray nebo roztok 1 × denně, po zklidnění 2 – 3 × týdně. Pro pudly lze využít dětské pleťové oleje (neředěné nebo ředěné s vodou 1 : 1 [po naředění se nechá stát 1 – 6 hodin]) s následným omytím šamponem 1 × týdně, po zklidnění 1 × za 3 – 4 týdny.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

- TERAPIE
- Neexistuje žádná dostatečně účinná terapie.
- Jiný postup doporučuje lokální terapii šampony obsahující síru, kyselinu salicylovou nebo ethyl laktát 10 minut, pak 2 hodinové působení dětského pleťového oleje a následné omytí k odstranění zbytků oleje. Pak se aplikuje spray se 70% propylenglykolem ve vodě 1 – 3 × týdně.
- Působí to cca v polovině případů.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

- TERAPIE
- Neexistuje žádná dostatečně účinná terapie.
- Někteří psi reagují na podávání preparátů obsahují omega-3 a omega-6 mastné kyseliny.
- Vitamín A se podává v dávce 10 000 – 30 000 IU denně po tři měsíce. Neexistuje ale studie, která by potvrdila účinnost samotného vitamínu A. Lze využít kombinaci vitamínu A, tetracyklinu a niacinaminu.
- Lze použít syntetické retinoidy (isoretinoin, etretinát) s nejistým účinkem.

Granulomatózní sebaceózní adenitis

Granulomatózní sebaceózní adenitis

TERAPIE

- Neexistuje žádná dostatečně účinná terapie.
- Glukokortikoidy pomáhají snížit pruritus, ale jinak nejsou účinné.

- Jako účinná terapie je hodnocen cyklosporin, buď samostatný nebo s lokální terapií.

Hypersensitivní reakce u psů

- **MVDr Oto Huml**
- Vedilab Plzeň, s r.o.

Klinické projevy

- Pruritus
  - Škrabání
  - Lízání (spíše u koček)
    - Zvracení smotků chlupů
    - Chlupy mezi zuby
    - Rozlízané části chlupů při vyšetření stolice
- Symetrická alopecie
- Miliární dermatitis
- Hypereosinofilní syndrom / granulom
  - Eosinofilní vřed – pysky
  - Pharyngeální granulom
  - Eosinofilní plaky

Klinické projevy

Symetrické alopecie

- Hypersensitivní reakce
- Endokrinopatie
- Psychogenní reakce

(u 76 % koček s touto diagnózou hypersensitivní pozadí)

- Diferenciální diagnostika :
- Trichogram + posouzení konců chlupů
- Anamnéza
- Histologie

Typy alergií

- Přecitlivělost na bleší kousnutí
- Atopická dermatitis
- Alergie na krmivo

Diferenciální diagnostika :

Ektoparazité

Dermatofyta (obvykle bez pruritu)

Idiopatický pruritus

Zastoupení jednotlivých typů alergií

Bleší hypersensitivita	29 %	
Potravinová alergie		12 %
Atopie	20 %	
Neidentifikované alergie	15 %	
Jiné onemocnění	24 %	

Přecitlivělost na bleší hapteny

Většinou změny na zádi

Protibleší opatření nesou efekt nejdříve za 3 – 4 týdny, podle teplotních poměrů za 3 – 4 měsíce.

Přecitlivělost na bodavý hmyz

Nejčastěji na komáry

Výrazná sezónnost

Potravinová hypersensitivita

Nežádoucí reakce na potraviny :

- potravinová hypersensitivita
- potravinová intolerance
- idiosynkracie

Průjem u cca 10 – 15 % zvířat

Bez sezónnosti

U cca 10 - 15 % zvířat současně atopie.

Nízká účinnost kortikoidů (cca 50 %)

Potravinová hypersensitivita

Diagnostika :

- Dieta
  - Hydrolyzované diety (u cca 10 – 20 % zvířat relaps)
  - Hypoalergenní diety
  - Doma připravované diety
    - Nástup účinků (pes)
    - 1 – 3 týdny 25 %
    - 4 – 6 týdnů 33 %
    - 6 – 8 týdnů 49 %
    - 9 – 10 týdnů 6 %
- ELISA – IgE, IgG

Potravinová hypersensitivita

Diagnostika :

- Provokační dieta
- Návrat klinických příznaků (pes)
  - 1 – 2 hodiny 20 %
  - 1 – 3 dny 71 %
  - 7 – 9 dní 7 %
  - 14 dní 2 %

Atopie

Klinické projevy :

Asthma

Častější u koček než u psů

Pruritus

Miliární dermatitis

Symetrická alopecie

Dobrá odpověď na kortikoidy

Sekundární komplikace :

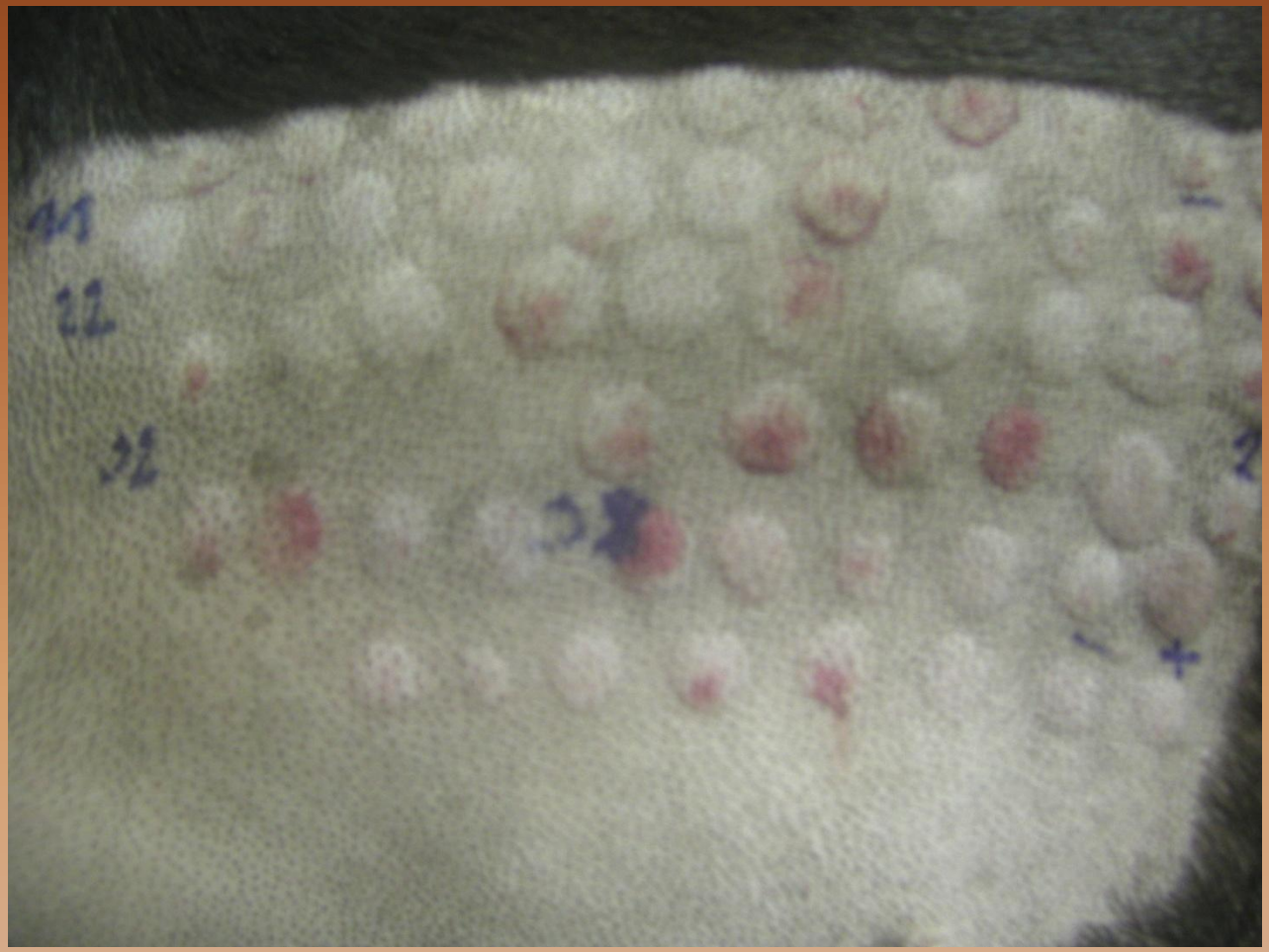
Pyodermie (Staphylococcus pseudointermedius, S. intermedius)

Malasseziová dermatitis (M. pachydermatis)

Atopie

DIAGNOSTIKA

- Klinické vyšetření
- ELISA
- Intrakutánní test
- odpověď na kortikoidy

Atopie – terapie

Základem je vyléčit akutní zánětlivé změny. Nejúčinnější je celková aplikace antibiotik (v lehčích případech lokální), doplněná v případě intenzivního akutního zánětu aplikací kortikoidů a šampónů s desinfekčním účinkem.

Atopie – terapie

- glukokortikoidy (prednison na počátku v dávce cca 1 $mg.kg^{-1}$ ž. hm. s následným snižováním; methylprednisolon [Medrol] na počátku v dávce 0,4 – 0,8 $mg.kg^{-1}$ ž. hm. s následným snižováním). Nejnižší účinná dávka se pak použije jako udržovací, v případě sezónnosti je možno u některých zvířat kortikoidy úplně vypustit.

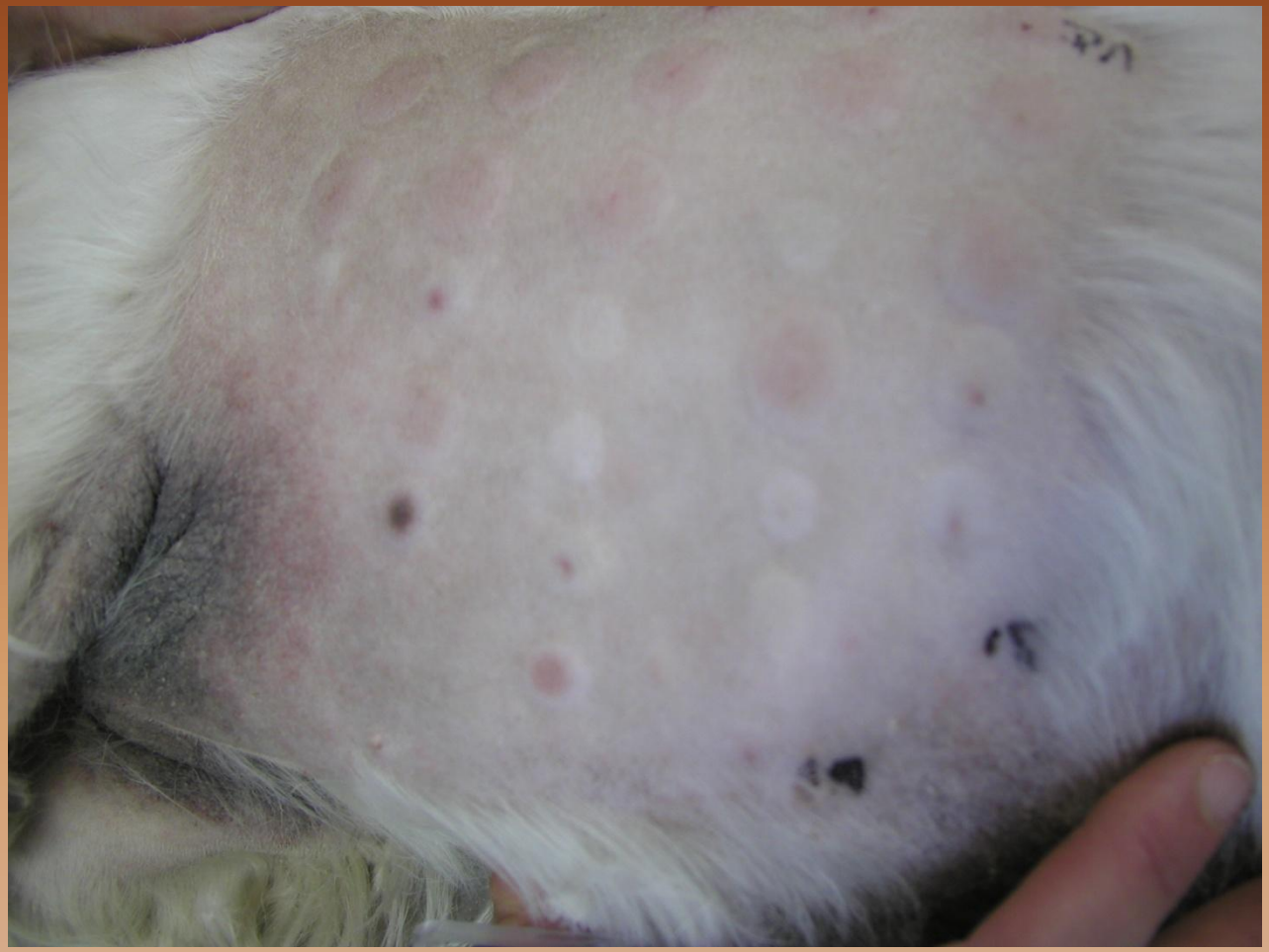

Atopie –terapie

U psů se doporučuje také aplikace antihistaminik v kombinaci s ω 3 nebo ω3/ ω 6 masnými kyselinami. Jestliže preparát obsahuje pouze ω 3 kyseliny, podává se tak, aby pes přijal denně 40 mg kyseliny eikosapentaenové na kg ž.hm.. Pokud preparát obsahuje směs ω 3/ ω 6, doporučuje se podávat dvojnásobnou dávku oproti doporučené na příbalovém letáku. Doporučujeme preparát APTUS EFORION, který je obvykle dobře přijímán.

Atopie - terapie

- Za vhodná antihistaminika se považují :
- Cyproheptadin 0,1 mg.kg^{-1} 3 × denně - Peritol 1 tabl na 40 kg 3 × denně
- Promethazin 2 mg.kg^{-1} 2 × denně - Prothazin 1 tabl na 12,5 kg 2 × denně
- Cetrizine 0,25 – 1 mg.kg^{-1} na den - Zyrtec 1 tabl na 10 kg 1 × denně
- Amitriptylin 1 – 3 mg.kg^{-1} na den - Amitriptylin 1 tabl na 12,5 kg 1 × denně
- Astemizol 1mg.kg 2 x denně -
- Chlorpheniramin 0,5 – 2 mg.kg^{-1} 3 x denně
- Clocinizin 0,25 – 5 mg.kg^{-1} na den -
- Dexchlorpheniramin 0,1 mg.kg^{-1} na den -
- Diphenhydramin 2 – 4 mg.kg^{-1} 3 x denně -
- Mydroxyzin 2 mg.kg^{-1} 3 x denně -
- Loratadin 10 mg na den - Claritin 10 ml sirupu na den
  - Claritin 10 mg. tbl. 1 tabl. Denně
  - Loratadin 10 mg tbl. 1 tabl denně na den -
  - Floidan 10 mg tbl. 1 tabl denně
  - Mequitazin 0,25 mg.kg^{-1}

Atopie - terapie

Lze použít terapii modifikovanými cyklosporiny (ATOPICA, ATOPLUS, 5 – 7 $mg.kg^{-1}$). Tento typ léčby má méně vedlejších účinků než kortikoidy, ale problémem může být vysoká cena. U koček se relativně často objevuje i zvracení.

Atopie - terapie

Clorambucil by měl být použit pouze u těžkých případů rezistentních na kortikoidy. Iniciální dávka je 0,1 - 0,2 $mg.kg^{-1}$ 1 × denně společně s kortikoidy. Nástup jeho účinku je pomalý, někdy se dostavuje až po 4 - 8mi týdenní terapii. Jakmile dojde ke zlepšení, doporučuje se prodloužit interval podávání na 48 hodin.

Atopie - terapie

Hyposensibilizace (ASIT, alergen specifická imunoterapie) začíná patřit mezi základní dlouhodobé léčebné metody. Popisuje se zlepšení u 67 - 100% ošetřených zvířat do 8 - 10 měsíců po terapii. Při delším vyhodnocování (2 - 3 roky) je již účinek horší - cca 10 - 15 %..

Atopie –psi - terapie

Prvním udržovacím krokem obvykle bývají opakované koupele v hypoalergenních šampónech.

Atopie - terapie

- Antihistaminika jsou méně účinná než u lidí. Jedním z důvodů je to, že dávkování se odvozuje z humánní mediciny. V současnosti jsou u nás dostupné :
- Cyproheptadin 0,1 $mg.kg^{-1}$ 3 × denně
  - Peritol 1 tabl na 40 kg 3 × denně
- Promethazin 2 $mg.kg^{-1}$ 2 × denně
  - Prothazin 1 tabl na 12,5 kg 2 × denně
- Cetrizine 0,25 – 1 $mg.kg^{-1}$ na den
  - Zyrtec 1 tabl na 10 kg 1 × denně

Atopie - terapie

- Amitriptylin 1 – 3 $mg.kg^{-1}$ na den
  - Amitriptylin 1 tabl na 12,5 kg 1 × denně
- Loratadin 10 mg na den
  - Claritin 10 ml sirupu na den
  - Claritin 10 mg. tbl. 1 tabl. denně
  - Flonidan 10 mg tbl. 1 tabl denně
  - Loratadin 10 mg tbl. 1 tabl denně

Atopie - terapie

Pokud je tato terapie neúčinná nebo nedostatečně účinná, je nutno nasadit glukokortikoidy (prednison na počátku v dávce cca 1 $mg.kg^{-1}$ ž. hm. s následným snižováním; methylprednisolon [Medrol] na počátku v dávce 0,4 – 0,8 $mg.kg^{-1}$ ž. hm. s následným snižováním). Nejnižší účinná dávka se pak použije jako udržovací, v případě sezónnosti je možno u některých zvířat kortikoidy úplně vypustit.

Atopie - terapie

Mezi nejúčinnější terapii atopické dermatitidy patří použití inhibitorů kalcineurinu : cyklosporinů, tacrolimu a pimecrolimu.

Atopie - terapie

Základní imunologickou terapií atopické dermatitidy je v současnosti alergen- specifická imunoterapie (ASIT, hyposensibilizace).

Děkuji za pozornost